

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/40/2023
Identifikačné číslo spisu:	7920200767
Dátum vydania rozhodnutia:	18.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7920200767.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu V., podnikajúceho pod obchodným menom Ing. Mgr. Štefan Čeľovský - Agreoréal - Trebišov, Trebišov, Košická 56/1, IČO: 10 801 201, proti žalovanej obchodnej spoločnosti SPEKTRUM - F Bt, Sátorajľajúhely, Avar u 4, Maďarská republika, IČO: 21 244 119-434-117-05, DIČ: 21 244 119-2-05, zastúpenej JUDr. Ladislavom Pirovitsom, narodeným XX. B. XXXX, Kráľovský Chlmec, Ľ. Štúra 29, o obnovu konania o zaplatenie 2 208 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice (pred 1. júnom 2023 na Okresnom súde Košice - okolie) pod sp. zn. 13Cb/45/2021, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/142/2022-140 zo 17. októbra 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (po 1. júni 2023 Mestský súd Košice, ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 13Cb/45/2021-89 zo 17. mája 2022 v spojení s opravným uznesením č. k. 13Cb/45/2021-101 zo 14. júna 2022 odmietol žalobu na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 2Cb/14/2016, predmetom ktorého bolo zaplatenie istiny 2 208 eur s príslušenstvom, zároveň žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Najvyšší súd Slovenskej republiky pre úplnosť poznamenáva, že uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Ncb/48/2021-57 z 5. mája 2021 bol predmetný spor o obnovu konania vedený pôvodne na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 10Cb/3/2020 prikázaný Okresnému súde Košice - okolie (po 1. júni 2023 Mestskému súde Košice), ktorý ho viedol pod sp. zn. 13Cb/45/2021.

2. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení rozhodnutia vyslovil, že jedným z charakteristických znakov obnovy konania je prejednanie obnovy v dvoch fázach. Podaním žaloby na obnovu konania sa iniciuje konanie o povolenie obnovy. V prvej fáze súd skúma, či je obnova procesne prípustná, posúdi podanú žalobu a na základe záverov o splnení podmienok prípustnosti rozhodne o tom, či žalobu na obnovu

konania pripustí, alebo ju zamietne. V prípade, ak súd vysloví záver, že žaloba na obnovu konania je opodstatnená a povolí ju, konanie sa dostáva do druhej fázy, v ktorej už prebieha samotné prejednanie veci. Súd prvej inštancie na základe uvedeného uzavrel, že v prejednávanom spore sa žaloba žalobcu týkala prvej fázy rozhodovania o obnove konania, pričom s ohľadom na predmet konania vo veci samej, prihliadajúc na dôvody podanej žaloby, žiadny z dôvodov prípustnosti žaloby na obnovu konania taxatívne vymedzených v § 397 CSP nebol v predmetnom spore daný. Poukázal tiež na znenie § 413 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobu na obnovu konania môže súd v taxatívne určených prípadoch odmietnuť ešte predtým, ako by pristúpil k rozhodnutiu o povolení obnovy konania a vyslovil, že bol naplnený dôvod odmietnutia žaloby v zmysle § 413 ods. 1 písm. c) CSP, keďže žaloba smerovala proti rozhodnutiu, ktorého zmenu alebo zrušenie mohol žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) dosiahnuť inak, riadnym opravným prostriedkom, odvolaním. K dôvodu prípustnosti žaloby na obnovu konania podľa § 397 ods. 1 písm. a) CSP, v zmysle ktorého je žaloba na obnovu konania prípustná, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia, alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie vyslovil, že uvedený dôvod z obsahu žaloby, ani po jej doplnení, nevyplýva. Žalobca neuviedol žiadne skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a ktoré by pre neho priviedli priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Ak žalobca poukázal na list z 5. januára 2015 adresovaný žalovanej, súd prvej inštancie uviedol, že tento list bol už prílohou návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu. Súd prvej inštancie tiež poznamenal, že ak súd rozhodne rozsudkom pre zmeškanie, rozhodnutie obsahuje iba stručné odôvodnenie, a to stručnú charakteristiku procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 275 CSP, preto súd v základnom konaní postupoval v súlade s princípmi a zásadami Civilného sporového poriadku. Navyše sa žalobcovi snažil vyhovieť keď opakovane odročoval nariadené pojednávania pre pracovnú zaneprázdnenosť žalobcu, umožnil mu reagovať na podanú žalobu a predkladať a označovať dôkazy. Žalobca mal v pôvodnom konaní dostatočne dlhý čas na to, aby predkladal dôkazy, pretože európsky platobný rozkaz mu bol doručený 18. júla 2016 a rozhodnutie vo veci samej bolo vydané 17. januára 2019, postupom Okresného súdu Trebišov bola preto dostatočne zabezpečená aplikácia princípu kontradiktórnosti sporového konania. K dôvodu prípustnosti žaloby na obnovu konania v zmysle § 397 písm. b) CSP, podľa ktorého je prípustná žaloba na obnovu konania, ak možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre stranu priaznivejšie rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie uviedol, že žalobca v žalobe na obnovu konania, ani v jej doplnení, nepoukázal na žiadny dôkaz, ktorý nebolo možné z objektívnych dôvodov vykonať v základnom konaní. Čo sa týka ďalších taxatívne vymedzených dôvodov prípustnosti žaloby na obnovu konania, a to dôvodov podľa § 397 ods. 1 písm. c), d) a f) CSP, súd prvej inštancie konštatoval, že dané dôvody s predmetnou vecou nesúvisia. Súd prvej inštancie k dôvodu pre podanie žaloby na obnovu konania podľa § 397 ods. 1 písm. e) CSP, v zmysle ktorého žaloba na obnovu konania je prípustná, ak právoplatný rozsudok je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre strany záväzné dodal, že žalobca v konaní nepreukázal existenciu žiadneho rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie ani Komisie, s ktorým by bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozpore. Iba tvrdenie žalobcu, že sudkyňa v pôvodnom konaní opomenula, že právo Európskej únie je nadriadeným právom a vnútroštátne súdy sa ním musia ex offo riadiť a ex offo povoliť obnovu konania, nie je dostačujúcim na preukázanie existencie daného dôvodu prípustnosti žaloby na obnovu konania. Keďže podľa súdu prvej inštancie nedošlo k naplneniu žiadneho z taxatívne stanovených dôvodov prípustnosti žaloby na obnovu konania obsiahnutých v ustanovení § 397 CSP, žalobu na obnovu konania považoval za zjavne nedôvodnú.

3. Súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní o povolení obnovy konania zaoberal aj skúmaním rozhodnutia, voči ktorému žalobca inicioval povolenie obnovy konania. Po oboznámení sa s obsahom spisu vo veci vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 2Cb/14/2016 súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia zhrnul zistený skutkový stav veci. V danej súvislosti uviedol, že predvolaním na pojednávanie z 8. októbra 2018 vytýčil Okresný súd Trebišov pojednávanie v právnej veci sp. zn. 2Cb/14/2016 na 17. január 2019 o 9.00 hodine. Predvolanie bolo doručené žalobcovi (v pôvodnom konaní žalovanému) 10. októbra 2018. Obsahom predvolania bolo i poučenie o možnosti rozhodnutia veci rozsudkom pre zmeškanie, a to v dôsledku neospravedlnenia neprítomnosti na pojednávaní riadne a

včas a za závažných okolností. Žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) sa na pojednávanie konané 17. januára 2019 nedostavil, svoju neprítomnosť neospravedlnil, v dôsledku čoho protistrana súdu navrhla, aby pre zachovanie princípu hospodárnosti konania rozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie. Okresný súd Trebišov návrhu žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyne) vyhovel a vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č. k. 2Cb/14/2016-234 zo 17. januára 2019 tak, že žalobcovi (v pôvodnom konaní žalovanému) uložil povinnosť zaplatiť žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyni) sumu 2 208 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,05% ročne z dlžnej sumy od 28. februára 2016 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyni) priznal voči žalobcovi (v pôvodnom konaní žalovanému) nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok bol doručený žalobcovi (v pôvodnom konaní žalovanému) 20. februára 2019. Podaním doručeným súdu 27. februára 2019 žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) navrhol zrušenie rozsudku pre zmeškanie dôvodiac tým, že 15. januára 2019 sa mu neočakávane zhoršil zdravotný stav, pričom po ustúpení bolesti sa 18. januára 2018 telefonicky informoval na Okresnom súde Trebišov o dátume pojednávania, keďže spisový materiál k prejednávanej veci mal na chate v obci H. Asistentkou súdu bolo žalobcovi (v pôvodnom konaní žalovanému) oznámené, že pojednávanie sa uskutočnilo 17. januára 2018. Na základe opísaných skutočností týkajúcich sa zdravotnej indispozície žalobcu (v pôvodnom konaní žalovaného) a doloženého potvrdenia o jeho dočasnej pracovnej neschopnosti požiadal žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) o zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Okresný súd Trebišov návrh žalobcu (v pôvodnom konaní žalovaného) uznesením č. k. 2Cb/14/2016-249 z 30. augusta 2019 zamietol a strany sporu riadne poučil o možnosti podania odvolania voči predmetnému uzneseniu v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Uznesenie č. k. 2Cb/14/2016-249 z 30. augusta 2019 bolo žalobcovi (v pôvodnom konaní žalovanému) doručené 9. septembra 2019 a žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) proti nemu nepodal odvolanie, uznesenie preto nadobudlo právoplatnosť 25. septembra 2019. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v dôsledku nevyužitia riadneho opravného prostriedku, vlastným zavinením nevyužil možný prostriedok nápravy rozhodnutia Okresného súdu Trebišov, s ktorým nesúhlasil. V priebehu konania vystupoval žalobca ako osoba hlásiaca sa k svojej profesijnej odbornosti ako bakalár práv, neskôr ako magister práv, v súlade s čl. 11 ods. 3 základných princípov CSP bolo potrebné žalobcu vnímať ako osobu schopnú konať s náležitou znalosťou a s tým spojenou odbornosťou, preto nevyužitie riadneho opravného prostriedku proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov č. k. 2Cb/14/2016-249 z 30. augusta 2019 nebolo možné podľa súdu prvej inštancie zhojiť mimoriadnym opravným prostriedkom, obnovou konania. Na záver dodal, že rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorý znamená aj záväznosť právoplatného rozhodnutia, žalobou na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posúdení veci, resp. pri nesprávnom procesnom postupe súdu. Žalobu na obnovu konania preto odmietol v zmysle § 399 CSP v spojení s § 413 ods. 1 písm. c) CSP ako smerujúcu proti rozhodnutiu, ktorého zmenu alebo zrušenie mohol žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) dosiahnuť inak, konkrétne podaním riadneho opravného prostriedku, odvolania.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej priznal proti neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

5. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením č. k. 4Cob/142/2022-140 z 27. októbra 2022 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením ako vecne správne potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 CSP a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia ako aj obsahu spisového materiálu vo vzťahu k odvolaniu žalobcu dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne, ak odmietol návrh žalobcu na povolenie obnovy konania v zmysle § 413 ods. 1 písm. c) CSP, pretože žaloba na obnovu konania smerovala proti rozhodnutiu, proti ktorému nebola prípustná v zmysle § 399 CSP. Odvolací súd podľa § 387 ods. 2 CSP sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie. Odvolací súd na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, k odvolaniu žalobcu a podstatným tvrdeniam strán sporu v odvolacom konaní uviedol, že z obsahu spisu Okresného súdu Trebišov sp. zn. 2Cb/14/2016 zistil, že žalobca žalobu na obnovu konania podal proti rozsudku pre

zmeškanie vydaného Okresným súdom Trebišov č. k. 2Cb/14/2016-234 zo 17. januára 2019, ktorým súd uložil žalobcovi (v pôvodnom konaní žalovanému) zaplatiť žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyni) 2 208 eur s príslušenstvom. V doplnení žaloby na obnovu konania žalobca uviedol, že rozsudok pre zmeškania nepovažuje za správny, pretože ho Okresný súd Trebišov vydal bez dokazovania a nerešpektoval ceny prác podľa Slovenských cenníkov stavebných prác označených ako CENKROS. Navrhol, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 1 394 eur s príslušenstvom. Odvolací súd z obsahu spisu tiež zistil, že Okresný súd Trebišov vydal rozsudok pre zmeškanie č. k. 2Cb/14/2016-234 dňa 17. januára 2019 na pojednávaní, na ktoré sa žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) nedostavil a svoju účasť neospravedlnil. Dostavila sa naň žalovaná (v pôvodnom konaní žalobkyňa), ktorá navrhla vydať rozsudok pre zmeškanie. Žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) si predvolanie na dané pojednávanie prevzal 15. októbra 2018, teda viac než tri mesiace pred konaním pojednávania. Rozsudok pre zmeškanie bol žalobcovi (v pôvodnom konaní žalovanému) doručený 20. februára 2019 uložením na pošte, žalobca následne podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie s odôvodnením, že rozsudok pre zmeškanie mu bol doručený 20. februára 2019. O návrhu žalobcu (v pôvodnom konaní žalovaného) na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodol Okresný súd Trebišov uznesením č. k. 2Cb/14/2016-249 z 30. augusta 2019 tak, že návrh žalobcu (v pôvodnom konaní žalovaného) na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol. Žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) sa proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie neodvolal, preto rozsudok pre zmeškanie nadobudol právoplatnosť 25. septembra 2019. Následne žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) dňa 2. decembra 2019 podal žalobu na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 2Cb/14/2016. Žaloba na obnovu konania bola podaná v súlade s § 403 ods. 1 CSP v zákonnej lehote tri mesiace od nadobudnutia právoplatnosti predmetného rozsudku pre zmeškanie. Konštatujúc správnosť záveru súdu prvej inštancie v ods. 10. odôvodnenia napadnutého uznesenia, odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal tiež na to, že návrh na povolenie obnovy konania sa prejednáva v dvoch fázach. V prvej fáze sa skúmajú procesné podmienky pre povolenie obnovy konania, teda, či ju podala oprávnená osoba, či ju podala v zákonnej lehote a či bola podaná proti rozhodnutiu, proti ktorému je obnova konania prípustná a či nejde o návrh na obnovu konania zjavne nedôvodný. Ozrejmilo, že v prvej fáze súd neskúma, či boli splnené hmotnoprávne podmienky pre povolenie obnovy konania, teda či právo, ktoré je predmetom sporu, svedčí žalobcovi základného konania alebo nie. Preto súd prvej inštancie ani odvolací súd nemohol v tejto prvej fáze konania o povolení obnovy konania skúmať, či pohľadávka žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyne) vo výške 2 208 eur s príslušenstvom bola dôvodná, alebo nie, teda či žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) bol v pôvodnom (základnom) konaní povinný zaplatiť žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyni) uvedenú pohľadávku. Odvolací súd v nadväznosti na uvedené uzavrel, že posudzoval iba prvú fázu pre povolenie obnovy konania a len ak by dospel k záveru, že návrh na obnovu konania je z procesného hľadiska dôvodný, súd prvej inštancie by v rámci druhej fázy pristúpil k posudzovaniu dôvodnosti pohľadávky uplatnenej v pôvodnom konaní. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne posúdil, že návrh na povolenie obnovy konania smeroval v zmysle § 413 ods. 1 písm. c) CSP proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je obnova konania prípustná. Tak ako to uviedol súd prvej inštancie, obnova konania nie je prípustná v zmysle § 399 CSP proti takému rozhodnutiu súdu, ktorého zmenu alebo zrušenie možno dosiahnuť inak. V prejednávanom spore bolo možné dosiahnuť zmenu, alebo zrušenie rozsudku pre zmeškanie podaním návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie 27. februára 2019 podal a Okresný súd Trebišov uznesením č. k. 2Cb/14/2016-249 z 30. augusta 2019 o ňom rozhodol tak, že návrh zamietol. Uznesenie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku prevzal žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) 9. septembra 2019. Odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobca nepodal napriek tomu, že v uznesení bol o možnosti podania odvolania riadne poučený, zároveň bol poučený o lehote a spôsobe podania odvolania a tiež o tom, čo má odvolanie obsahovať. Odvolací súd preto vyslovil, že žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný), ktorý nepodal odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nevyužil všetky procesné prostriedky, ktoré mu Civilný sporový poriadok umožňoval. Nepodaním riadneho opravného prostriedku stratil žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) procesné právo domáhať sa zrušenia rozsudku pre zmeškanie. V danej súvislosti poznamenal, že obnova konania nie je riadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiam súdov, teda nie je ani opravným prostriedkom proti rozsudku pre zmeškanie vydaného Okresným súdom Trebišov, ani proti uzneseniu o zamietnutí návrhu

na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Obnova konania podľa § 397 a nasl. CSP je prípustná len z dôvodov uvedených v § 397 CSP a vtedy, ak podľa § 399 CSP nie je možné dosiahnuť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu inak, teda podaním riadneho opravného prostriedku. Žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) nepodal riadny opravný prostriedok, a preto mimoriadny opravný prostriedok, ktorým je obnova konania, nemôže slúžiť na to, aby súd v rámci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku prejednával dôvody, ktoré môže prejednávať iba v odvolacom konaní. Keďže neboli naplnené odvolacie dôvody, ktoré žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) uviedol v odvolaní a to, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu záveru, odvolací súd posúdil odvolanie žalobcu ako nedôvodné, a preto odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí žaloby na obnovu konania v spojení s opravným uznesením v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

7. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá bola úspešná, priznal voči neúspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

8. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/142/2022-140 z 27. októbra 2022 a uznesenie Okresného súdu Košice - okolie č. k. 13Cb/45/2021-89 zo 17. mája 2022 (dovolateľ uviedol nesprávne uznesenie Okresného súdu Košice - okolie č. k. 13Cb/45/2021-101 - poznámka dovolacieho súdu), ako i rozsudok Okresného súdu Trebišov č. k. 2Cb/14/2016-234 zo 17. januára 2019 (dovolateľ uviedol nesprávne uznesenie Okresného súdu Trebišov č. k. 2Cb/14/2016-246 - poznámka dovolacieho súdu) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Z obsahu dovolania tiež vyplýva, že v časti C) na strane 6 dovolania dovolateľ žiadal zrušiť uznesenie Okresného súdu Košice - okolie č. k. 13Cb/45/2021-89 zo 17. mája 2022 i autoremedúrou, keďže sa domnieval, že Okresný súd Košice - okolie sa odklonil od právneho názoru Krajského súdu v Košiciach, ktorý vec prikázal Okresnému súdu Košice - okolie nie preto, aby konajúci okresný či krajský súd rozhodli bez zákonného dokazovania. Dovolateľ prípustnosť aj dôvodnosť dovolania odôvodnil s poukazom na ust. § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého súd prvej inštancie i odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnili strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Dovolateľ je názoru, že Okresný súd Trebišov a Okresný súd Košice - okolie ako vo veci konajúce súdy postupovali v priamom rozpore so zákonom, čo malo za následok znemožnenie realizácie jeho práv dovolateľa ako občana zdravotne ťažko postihnutého v takej miere, že došlo k závažnému porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Krajskému súdu v Košiciach dovolateľ vytkol, že dovolil uvedeným súdom rozhodnúť bez dokazovania, ktoré je základom dostatočného zistenia skutkového stavu a spravodlivého rozhodnutia vo veci. Vádu zmätočnosti videl i v postupe Okresného súdu Košice - okolie, ktorý nepovolil obnovu konania práve z dôvodu porušenia hmotnoprávných a procesných postupov Okresného súdu Trebišov a tiež pre zmätočné poučenie Okresného súdu Trebišov. Dovolateľ sa ďalej domnieval, že Okresný súd Trebišov, Okresný súd Košice - okolie ako i Krajský súd v Košiciach pri posudzovaní predmetnej veci neprihliadli na skutočnosť, že pri stavebných faktúrach súpis vykonaných prác tvorí neoddeliteľný podklad faktúry a súpis prác musí byť podpísaný odberateľom. Zároveň konajúcim súdom vytkol, že jeho práceneschopnosť nepovažovali za ospravedlniteľný dôvod pre zmeškanie lehoty pojednávania a podaný návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nezákonne odmietli, pričom faktúru od firmy SPEKTRUM (žalovaná, v pôvodnom konaní žalobkyňa) považovali za zákonnú. Dovolateľ namietol i nesprávny procesný postup Okresného súdu Trebišov, ktorý konal nezákonne keď vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie bez dokazovania, pričom podľa žalobcu tak mal urobiť na pojednávaní, na ktoré neprišli obe sporové strany. Vydaný rozsudok pre zmeškanie by v takom prípade bol v neprospech žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyne). Žalobca k uvedenému poznamenal, že po prekonaní akútnych zdravotných komplikácií, dňa 19. januára 2019, svoju neprítomnosť na už uskutočnenom pojednávaní dodatočne ospravedlnil a následne Okresný súd Trebišov požiadal o zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorý na danom pojednávaní vydal. Domnieval sa, že rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie navrhol právny zástupca žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyne), ktorého považoval za zaujatého. Uviedol, že N. bol odsúdený za nepriamu korupciu, pričom kauzu dozoroval syn žalobcu,

preto N. bol voči žalobcovi zaujatý. Dovolateľ považoval konanie Okresného súdu Trebišov, ktorý akceptoval právne zastúpenie žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyne) za nezákonné a všetky úkony vykonané právnym zástupcom za neplatné. V dovolaní ďalej uviedol, že Okresným súdom Trebišov bol predvolaný na tri pojednávania, ktoré sa konali v ten istý deň, pričom predvolanie na pojednanie v predmetnej veci mu bolo doručené ako posledné. V dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu dovolateľa, kedy mu bol ošetrojúcim lekárom nariadený kľudový režim, dovolateľ požiadal o odročenie daného pojednávania, avšak konajúca sudkyňa jeho žiadosť neakceptovala a na pojednaní vo veci rozhodla. Dovolateľ ozrejmil, že rozsudok pre zmeškanie bol vydaný na druhý deň po akútnom nástupe jeho choroby (srdcovocievne ochorenie), kedy dovolateľ nebol schopný vnímať svoje okolie a prevažnú časť dňa len spal v bolesti a strachu o život, preto namietol správnosť postupu Okresného súdu Trebišov, ktorý rozhodol rozsudkom pre zmeškanie počas práceneschopnosti žalobcu (v trvaní od 15. januára 2019 do 29. januára 2019). Dovolateľ zároveň namietol, že o ním vznesenej námietke zaujatosti nebolo rozhodnuté, pretože sudkyňa Okresného súdu Trebišov ju nepostúpila predsedovi súdu a v dôsledku uvedeného rozhodla vo veci zaujatá sudkyňa. Navyše podľa dovolateľa rozhodla rozsudkom pre zmeškanie o faktúre, ktorá evidentne nespĺňala požiadavky stavebnej faktúry podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky. Faktúra bola bez podpisu vyhotoviteľa, bez pečiatky firmy, bez čísla použitých cenníkov, bez čísla stavebnej položky, bez odsúhlaseného súpisu prác a nie v úradnom jazyku, žalobca ju preto vrátil žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyne) ako neakceptovateľnú, no žalovaná napriek tomu na podklade predmetnej faktúry vyvolala voči žalobcovi súdny spor, ktorý bol predmetom pôvodného konania.

9. K dovolaniu žalobcu podala žalovaná včas písomné vyjadrenie, v ktorom vyjadrila pochybnosť, či dovolanie spĺňa náležitosti stanovené v § 428 CSP. Žalovaná poukázala tiež na § 421 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 citovaného ustanovenia nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP. V prejednávanej veci teda podľa názoru žalovanej dovolanie smerujúce proti uzneseniu o odmietnutí žaloby na obnovu konania v zmysle § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. c) CSP prípustné nie je. Z pohľadu žalovanej, uznesenie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním bolo zákonné a náležite odôvodnené. V nadväznosti na uvedené upriamila pozornosť aj na skutočnosť, že všetci sudcovia Okresného súdu Trebišov sa v dôsledku správania žalobcu (v pôvodnom konaní žalovaného), ktoré zrejme prekročilo medze slušnosti, nechali vylúčiť z konania. Za rozhodujúce v danej veci považovala žalovaná to, že žaloba na obnovu konania nie je prípustná proti rozhodnutiu, ktorého zmenu alebo zrušenie možno dosiahnuť inak (§ 399 CSP). Zmenu uznesenia Okresného súdu Trebišov, ktorým súd návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol, mohol žalobca (v pôvodnom konaní žalovaný) dosiahnuť podaním odvolania v lehote 15 dní od doručenia daného uznesenia, prípadne po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku aj prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku, dovolania, resp. dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Žalobca však uvedené možnosti nevyužil a takýto závažný nedostatok sa snažil zhojiť podaním žaloby na obnovu konania a v rámci konania o povolení obnovy podaním dovolania, ktoré nie je v danej veci prípustné. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že zastúpenie žalovanej N. v predmetnej veci je neprípustné, žalovaná ozrejmila, že N.s, ktorý ju v konaní zastupoval z pozície advokáta prestal vykonávať advokátsku činnosť k 29. júnu 2019, dňom doručenia rozhodnutia Slovenskej advokátskej komory. Uvedenú skutočnosť žalovaná bezodkladne oznámila súdom prejednávajúcim veci s jeho právnym zastúpením. Zároveň v pôvodnom konaní i predmetnom konaní o obnovu konania do spisu založila plnú moc z 2. júla 2015, ktorú udelila N. na jej zastupovanie v konaní počas pozastavenia činnosti advokáta v priebehu niekoľkoročného trestného konania. Rovnako do spisu založila plnú moc z 1. júla 2019 udelenú N. už ako občianskemu zástupcovi na jej zastúpenie v pôvodnom konaní i predmetnom konaní o obnovu konania v období po vyčiarnutí JUDr. Pirovitsa zo zoznamu advokátov.

10. K vyjadreniu žalovanej k dovolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý zotrval na argumentácii obsiahnutej v dovolaní, a to najmä v časti uplatneného dovolacieho dôvodu. Čo sa týka dovolacieho návrhu, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/142/2022 z 27. októbra 2022 v spojení s uznesením Okresného súdu Košice - okolie č. k. 13Cb/45/2021-89 zo 17. mája 2022 žiadal zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať proti žalovanej náhradu trov konania v plnom

rozsahu. Žalobca vo svojom vyjadrení vyslovil názor, že v právnom štáte JUDr. Pirovits ako advokát skončil už na celý život. Keďže rozhodnutie predsedníctva Slovenskej advokátskej komory nenapadol správnu žalobou, Okresný súd Trebišov ho nemal s ohľadom na morálne zásady a vedenie trestného konania pripustiť do konania ako zástupcu žalovanej. Podľa žalobcu všetky úkony zástupcu žalovanej vykonané po 19. januári 2019 (po právoplatnom skončení trestného konania) boli nulité. Žalobca Okresnému súdu Trebišov opätovne vytkol, že rozhodol rozsudkom pre zmeškanie 17. januára 2019 na základe návrhu N., ktorý bol 19. januára 2019 právoplatne odsúdený. Z pohľadu žalobcu, mal súdu oznámiť svoju zaujatosť v konaní z dôvodu, že syn žalobcu sa z pozície prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry podieľal na trestnom konaní vedenom voči nemu. Taktiež opakovane namietal zaujatosť konajúcej sudkyne Okresného súdu Trebišov JUDr. Renáty Ďurkovej, ktorá námietku zaujatosti nepostúpila predsedovi Okresného súdu Trebišov a uvedené z pohľadu žalobcu tvorilo zákonnú prekážku pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Na záver poukázal na nedostatok náležitosti stavebnej faktúry, na podklade ktorej bol nárok v základnom konaní priznaný. Podľa tvrdenia žalobcu (v pôvodnom konaní žalovaného) mu bola zo strany žalovanej (v pôvodnom konaní žalobkyne) doručená nepodpísaná a neopečiatkovaná faktúra a žalovaná neuniesla dôkazné bremeno. Vyslovil, že súd prvej inštancie náležite nezistil skutkový stav veci a na základe nezisteného skutkového stavu aplikoval ustanovenia právnych predpisov, v dôsledku čoho došlo k vydaniu rozsudku pre zmeškanie.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), spĺňajúcou požiadavky uvedené v § 429 ods. 2 písm. a) CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) pred samotným vecným prejednaním dovolania najskôr skúmal, či je dovolanie procesne prípustné. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ust. § 420 písm f/ CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou SR zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

13. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva, je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

14. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu z dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnoteným dôkazom a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04). V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho

súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov ako prvkov naplnenia princípov právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

15. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

16. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa Čl. 11 ods. 1 Základných princípov CSP úkony strán sporu sa posudzujú s prihliadnutím na ich obsah.

18. Vychádzajúc z citovaného článku CSP mal dovolací súd za to, že dovolateľ vyvodil prípustnosť a dôvodnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, hoci toto ustanovenie v dovolaní výslovne neuviedol, tvrdiac, že z dôvodov uvedených v dovolaní došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces.

19. Dovolaním napadnutým uznesením odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým prvostupňový súd odmietol žalobcom podanú žalobu na obnovu konania z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustná (§ 413 ods. 1 písm. c) CSP) a ďalej, že je zjavne nedôvodná (§ 413 ods. 1 písm. e) CSP), poukazujúc na taxatívne dôvody, uvedené v § 397 CSP, jedine, pre ktoré je možné podať žalobu na obnovu konania.

20. Po preskúmaní obsahu dovolania dovolací súd, zhodne s vo veci konajúcimi súdmi, poukazuje na skutočnosť, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok a narušenie princípov právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Preto touto žalobou možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu z taxatívne stanovených dôvodov a v presne určenej lehote, ktorej zmeškanie má za následok procesnú preklúziu práva podať žalobu na obnovu konania.

21. V konaní vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 2Cb/14/2016 rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom pre zmeškanie žalovaného (v predmetnej veci žalobcu) v neprospech žalovaného. Žalovaný (v tomto konaní žalobca) síce podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, návrh ktorý bol uznesením č. k. 2Cb/14/2016-249 z 30. augusta 2019 súdom prvej inštancie zamietnutý. Dovolateľ rozsudok pre zmeškanie napriek riadnemu poučeniu z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia nenapadol odvolaním a odvolaním, napriek poučeniu, nenapadol ani uznesenie, ktorým Okresný súd Trebišov zamietol ním podaný návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Vzhľadom na zákonom taxatívne uvedené dôvody v § 397 CSP, len za naplnenia ktorých možno žalobu na obnovu konania považovať za dôvodnú a námietky žalobcu (v konaní sp. zn. 2Cb/14/2016 žalovaného), ktoré sa v zásade týkajú nedostatočne zisteného skutkového stavu (dovolateľom namietané nedostatky mu predloženej stavebnej faktúry v nadväznosti na nepriložený súpis vykonaných prác ako nedeliteľného podkladu k faktúre, nevykonanie dokazovania), právneho posúdenia veci - aplikovania právnych predpisov na základe nezisteného skutkového stavu a procesnoprávnych vád v pôvodnom konaní, týkajúcich sa pripustenia zastupovania JUDr. Pirovitsom, neakceptovania jeho nepriaznivého zdravotného stavu a s tým súvisiace neposúdenie dôvodu, pre ktorý sa nedostavil na pojednávanie určené na deň 17. január 2019 ako ospravedlniteľného a ďalej zaujatosti sudkyne JUDr. Renaty Ďurkovej, ktorá vo veci rozhodovala v pôvodnom konaní (neušlo pozornosti dovolacieho súdu, že o

zaujatosti sudkyne JUDr. Renaty Ďurkovej, ktorá vo veci rozhodovala v pôvodnom konaní, bolo rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Ncb/5/2018-218 z 13. júla 2018 a to tak, že menovaná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na OS Trebišov pod sp. zn. 2Cb/14/2016) sa dovolací súd stotožnil s obidvomi vo veci konajúcimi súdmi, že nápravy takýchto pochybení sa nemožno domáhať až v tomto konaní, k tomu slúžia iné prostriedky a to odvolanie, prípadne dovolanie, ktoré však dovolateľ v pôvodnom konaní nevyužil a nevykonanie takejto prípadnej nápravy nemožno považovať za porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. Mimoriadny opravný prostriedok, ktorým je obnova konania, nemôže slúžiť na to, aby súd v rámci tohto konania prejednával dôvody, ktoré môže prejednávať iba v odvolacom konaní, príp. dovolacom konaní, týkajúcich sa pôvodného konania. Ustanovenie § 397 písm. a) a b) CSP síce pripúšťa možnosť pripustiť obnovu za účelom vykonania dôkazov, ale iba za situácie v tomto ustanovení uvedenom, o prípad ktorý však nejde v prejednávanej veci, keď v danom prípade súd prvej inštancie v pôvodnom konaní rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného (v tomto konaní žalobcu), pričom skutkovým základom kontumačného rozsudku je žalobcom tvrdený skutkový stav a podľa § 275 CSP odôvodnenie takehoto rozsudku pre zmeškanie žalovaného obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydanie rozsudku pre zmeškanie.

22. Za nedôvodnú považoval dovolací súd aj námietku dovolateľa, týkajúcu sa zastupovania žalovanej N., keď Civilný sporový poriadok v zmysle § 89 a 92 CSP umožňuje zastupovanie v civilnom procese aj inou osobou, ako advokátom (tzv. všeobecný zástupca, občiansky zástupca) a N. oprávnené zastupovať žalovanú spoločnosť riadne preukázal predložením mu udeleného splnomocnenia.

23. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s rozhodnutiami súdov oboch inštancií a názormi v nich vyjadrenými, neznamena, že sa jedná o nedostatočne odôvodnené rozhodnutia súdov nižšej inštancie, pretože súd nie je povinný rozhodnúť v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany v spore. Dovolací súd nie je „tretou inštanciou“, ktorá by bola oprávnená opätovne preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a konanie, ktorému predchádzalo. Dovolací súd poznamenáva, že v dovolacom konaní nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov nižšej inštancie už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdov nižšej inštancie) v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené (okrem preukazovania včasnosti a prípustnosti dovolania - § 442 CSP). Pokiaľ dovolateľ nesúhlasí so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, nesúhlas s právnym posúdením veci nezakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, pretože nesprávne právne posúdenie veci by mohlo založiť prípustnosť dovolania len podľa § 421 CSP.

24. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že v posudzovanom prípade nezistil žiadnu vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. Z tohto dôvodu preto nie je daná prípustnosť jeho dovolania. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

25. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo proti žalobcovi právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP), pričom o výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.